

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Jo Bjarte Tømmerbakke	FA-S82	18/258

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
043/2019	Kommunestyret	PS	05.09.2019

Nasjonal ramme for vindkraft på land - Høyringsuttale Modalen kommune

Forslag til vedtak:

Uttale frå Modalen kommunestyre til NVE sitt framlegg til nasjonal ramme for vindkraft på land, analyseområde 18, dagsett 1. april 2019.

Modalen kommune tek den nasjonale ramma for vindkraft på land til vitande, i framlegget er Modalen kommune er utanfor planen. Eksklusjonen er grunngeve i at området har store friluftslivsverdier.

Modalen kommune støttar Masfjorden kommune og Gulen kommune sine høyringsuttaleser. Dei gjenverande områda i analyseområde 18 kan ikkje reknast som konfliktfri. Natur og friluftslivsverdier også i nabokommunane vil bli påverka av vindkraftutbygging. Det verker litt tilfeldig kven som er ekskludert og kven som er inkludert i analyseområde 18 i Nasjonal ramme for vindkraft. Slik sett må heile område 18 takast ut av planen. Omsynet til den samla belastninga på natur, biologisk mangfald og landskap meiner vi òg burde vere med i handsaminga av heile analyseområde 18.

Om den nasjonale ramma og prosessen
Medverknad

I prosessen fram til framlegget til nasjonal ramme har det vore avgrensa lokal medverknad, dette samstundes med at det synast å vere tverrpolitisk semje om at det skal leggjast stor vekt på lokalsamfunnet sitt syn i spørsmål om utbygging, jf. òg NVE si uttale i rapporten (s. 32) om miljø- og samfunnsinteresser: «[...] de konkrete virkningene av vindkraftverk for miljø- og samfunnsinteresser avhenger i stor grad av lokale forhold.»)

Det ville vore rett å legge framlegg til eigna områder for vindkraft fram for kommunane på eit tidlegast mogleg stadium i prosessen med nasjonal ramme. Vi meiner at i arbeidet med nasjonal ramme har ein valt ein motsett metode ved å be om uttale først når OED handsamar saka.

Kva funksjon og rolle skal nasjonal ramme ha?

Modalen kommune meiner at vindkraftutbygging bør finne stad etter grundige og ordinære konsesjonsprosesser, basert på konkrete lokaliteter og avveining av interesser. Dagens konsesjonsprosesser må endrast slik at dei følger alminnelige konsesjonsrettslege prinsipp, der det er dei endelege utbyggingsplanane som vert konsekvensutgreiinga og sendt til høyring. Slik sett meiner Modalen kommune at sjølve rammeplanen har ein svakheit i at det verkar uklart kva som er fomålet når det og argumenter for at dette ikkje skal gje konkrete føringar for NVE si behandling av konsesjonssøknader.

Det kan framleis søkjast om bygging av vindkraftverk utanom rammeplanen, også i område som er ekskludert med fagleg grunngjeving. Det kan føre til mykje ressursbruk både i direktoratet og i lokalsamfunna, noko som ikkje er i tråd med regjeringa sitt mål om ein meir effektiv behandling av konsesjonssøknader for vindkraftprosjekt i framtida.

Modalen kommune ser ikkje at Noreg er tent med ei nasjonal ramme for vindkraft slik den ligg føre i dag. Den vil medføre unødig press på dei områda som er med i planen.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Olje- og energidepartementet(OED) har sendt framlegg til nasjonal ramme for vindkraft på land til høyring. Høyringsfrsten er sett til 1. okt 2019.

OED ga i brev av 9. februar 2017 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i oppdrag å leie eit arbeid med å lage framlegg til ei nasjonal ramme for vindkraft på land. NVEs faglege framlegg vart lagt fram i rapport datert 1.april 2019:

http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf.

Rapporten inneheldt eit samla kunnskapsgrunnlag om verknader av vindkraft på land og eit framlegg til det NVE meiner er dei mest egna områda for lokalisering av ny vindkraft. Områda kan ein sjå i følgjande kart: «<https://temakart.nve.no/link/?link=nasjonalramme>».

Arbeidet med ei nasjonal ramme for vindkraft er ei oppfølging av energimeldinga (Meld. St. 25 (2015-2016)) som Stortinget slutta seg til våren 2016 (Innst. 401 S (2015-2016)). I energimeldinga står det m.a. at "regjeringa vil legge til rette for en langsiktig utvikling av lønnsom vindkraft i Norge", og at "Olje- og energidepartementet vil utarbeide en nasjonal ramme for konsesjonsbehandling av vindkraft på land".

NVE har etablert eit kunnskapsgrunnlag om verknadar av vindkraft. Det er publisert 21 temarapportar basert på gjennomgang av norsk og internasjonal litteratur, erfaringar frå konsesjonshandsaming av vindkraftsaker og frå vindkraftverk i drift. Nasjonale fagmyndigheiter og andre kunnskapsmiljø har delteke i utarbeidinga av rapportane. Dette er den mest omfattande kunnskapsgjennomgangen som har vore gjort av miljø- og samfunnsvirkningar av vindkraftverk i Noreg.

I NVEs rapport er det peika ut 13 hovudområde som direktoratet meiner er dei mest egna for vindkraft på land i Noreg, men innafor desse områda vil det vere plassar som ikkje eignar seg for vindkraft på grunn av konflikt med viktige interesser, eller som følgje av mindre gode vindressursar.

NVE har lagt vekt på unngå konflikt med viktige naturområder, og tatt betydelege hensyn til aktuelle tema, til dømes friluftsliv, støy, fugle- og dyreliv, kulturminne og reindrift.

Sjølve rapporten er omfangsrik, detaljert og framstår som grundig. Kunnskapsgrunnlaget som er utarbeidd for rapporten er massivt og dekker ei rad med relevante tema knytt til mellom anna energi, natur, miljø og samfunnsutvikling. Det er ikkje rom for å gå detaljert inn på desse temarapportane. For meir informasjon sjå:

<https://www.nve.no/nasjonal-rammefor-vindkraft/oppdatert-kunnskapsgrunnlag/>

Rapporten er bygd opp i seks delar :

1. Introduksjon (s. 1-11)

Gjer greie for oppdrag, føringar og rammer for gjennomføring.

2. Fakta: Vindkraft i Noreg (s. 12-30)

Kortfatta oversikt over grunnlaget for vindproduksjon i Noreg. Går inn på teknologi og arealbruk, drivarar for utbygging, krav til kraftsystemet og innføring i konsesjonshandsaming.

3. Miljø- og samfunnverknadar (s. 31-91)

Her vert det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget om verknadar knytt til vindkraftverk presentert. Del av underlaget for utpeiking av eigna område.

4. Metode for utpeiking av område (s. 92-123)

Her vert metodane som er nytta og kriteria som vilkår for val gjennomgått.

5. Dei mest eigna områda for vindkraft (s. 124-210)

Presentasjon av dei områda NVE reknar som dei mest eigna områda for vindkraftutbygging.

6. Anbefaling og diskusjon (s. 211-214)

NVE sine råd om vidare arbeid med nasjonal ramme for vindkraft

For å sjå rapporten i heilskap finn ein den på www.nve.no . Ein kan og nytte lenka:
http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf

Aktuelle område - Nordhordland og Modalen kommune

Rammeplanen for vindkraft er nasjonal, og med utgangspunkt i 43 område over heile landet, har NVE gjennom si arealanalyse peika på 13 område som mest eigna for utbygging av vindkraft på land. For Modalen kommune og våre nabokommunar i Nordhordland er det analyseområde 18 som gjeld. Sjå vedlagt rapport for dette analyseområdet. Gjennom arealanalysen har NVE vurdert og redusert område 18, slik at heile Modalen kommune no geografisk ligg utafor framlegget til nasjonal ramme i rapporten.

Vurdering

Saksframlegget ville bli sær s omfangsrikt om ein skulle skildre innhaldet i dei ulike fagrapportane for så å drøfte dette. Politikarane må difor sjølve studere relevante fagrapportar og dei andre nemnde dokumenta på direktoratet si heimeside www.nve.no under overskrifta «nasjonal ramme for vindkraft på land». Mykje av innhaldet går relativt klart fram om ein les samandraga i byrjinga av aktuelle rapportar.

I tillegg til sjølve rapporten, skildrar følgjande dokument prosessen og arbeidsmåten frå energimeldinga og fram til framlegginga av ramma (Dokumenta ligg på heimesida til NVE):

- Oppdragsbrevet frå OED til NVE, 9.2.2017
- Metodeskildring, brev frå NVE til OED, 1.9.2017
- Revidert metodeskildring, brev frå NVE til OED, 19.1.2018
- Informasjon om utpeiking av områder

Ramma er av generell art. Høyringsuttaler bør spegle dette. Det er difor ikkje naturleg å syne til, eller argumentere for eller mot dei konkrete vindkraftplanane ein kjenner til i Modalen når ein drøfter framlegget til nasjonal ramme. Konkrete innspel om desse planane skal uansett gjerast i samband med handsaming av eventuelle meldingar og søknader om konsesjon. Kommunale haldningar til føringane i ramma har likevel implikasjonar for seinare handsaming av konkrete prosjekt. Det må ut frå dette vurderast om habilitetsreglane i forvaltningslova bør leggest til grunn i handsaminga av høyringsuttalen.

Ordførar låg fram forslag i formannskapet 4.juni og kommunestyret 13.juni om at det vert utarbeidd politiske høyringsuttalar som vert handsama i kommunestyret 5. sept. Administrasjonen utarbeider sak, utan forslag til høyringsuttale. Formannskapet og kommunestyret slutta seg til ordførar sitt framlegg til saksgang.

Med dette utgangspunktet ser ein tre ulike hovudhaldningar ein kan ha til høyringa av ramma:

1. Ein kan vera i mot vindkraft på land lokalt og/eller nasjonalt og bruke høyringsuttalen til å argumentera for dette synet. Fleire kommunar, mellom anna nabokommunar, har nyleg vedtatt som høyringsuttale at dei er negative til vindkraft i sin kommune.
2. Ein kan vera tilhengar av vindkraft lokalt og/eller nasjonalt, og argumentera for dette synet i høyringsuttalen.
3. Det tredje alternativet er at ein ikkje tek eit avgjerande standpunkt for eller mot vindkraft, men peikar på endringar som bør gjerast, og kommenterer ulike sider ved arbeidet NVE har utført og som ein meiner er relevante for spørsmålet om etablering av vindkraft i kommunen og i regionen.

I høyringsbrevet ber OED òg høyringsinstansane om synspunkt på om det er tenleg med ei nasjonal ramme. Det kan synast underleg at dette spørsmålet blir stilt etter at regjeringa har fastlagt allereie i energimeldinga at ei slik ramme skal vera ein del av grunnlaget i deira politikk om å bygge ut vindkraft på land, og etter at det er brukt mykje ressursar på utarbeiding av framlegg til ramme.

Rådmannens vurdering er at dersom det skal etablerast vindkraftanlegg på land, så bør dette sjølv sagt skje etter grundig planlegging, konsekvensutredning og konsesjonssøknad. Spørsmåla bør difor heller vera: Kva status skal ramma ha og korleis skal den nyttast i praksis? Vindkraftmotstandarar må ha lov å frykte at ramma blir for avgjerande slik at det nærast kan gå automatikk i at det blir løyvd konsesjon innafor dei utpeika vindkraftområda. På same måte må vindkrafttilhengarar kunne frykta at det kan bli nærast uråd å få lov til å etablere vindkraftanlegg heilt, eller delvis innafor område som i dag ikkje er peika på som aktuelle for vindkraft. Det er

naudsynt at OED og NVE gjer nokre grenseoppgangar slik at kommunane får eit realistisk bilete av kva ramma eigentleg leverer.

Konklusjon

Saka vert lagt fram for kommunestyret utan administrativ innstilling til høyringsuttale, og utan framlegg til vedtak. Kommunestyret gjer vedtak om kva politisk høyringsuttale kommunen skal sende inn til NVE.

Kommunestyret bør og ta stilling til spørsmålet om det er tenleg med ei nasjonal ramme, slik det vert stilt spørsmål om i høyringsbrevet.

Kommunestyret - 043/2019

KS - behandling:

Habilitet av kommunestyremedlemmar vart drøfta. Fleire av kommunestyrerepresentantane er grunneigarar, eller i nær familie med grunneigarar, i området som Norsk Vind Energi vil utrede som mogleg område for vindkraftverk. Linda Neset, Kjetil Eikefet og Håvard Engeseth melde seg ugilde og vart erstatta av vararepresentantar i handsaminga av saka.

Ein drøfta og Liv-Anne Aanesen sin habilitet i forhold til at ho driv næringsverksemd i området Norsk vind energi har sett på som mogleg lokalisering for vindkraftverk. Samrøystes vurdert som habil.

Ordførar presenterte for kommunestyret:

- Bakgrunn og framdrift for arbeidet med Nasjonal ramme for vindkraft på land.
- Analyseområde 18, som inkluderer Modalen kommune.
- OED skal ta imot alle innspel og vurdere desse, inkl. frå Modalen kommune.
- Forslag til uttale frå ordføraren - i samarbeid med varaordførar - vert lagt fram til diskusjon.

Simund Vikane understreka den faglege kvaliteten i framlegg til Nasjonal ramme, at at den er breiare enn ein enkel geografisk analyse. Karta i ramma skal kunne nyttast som styringsverksøy i fortsetjinga. Kart skal kunne oppdaterast når evt. ny kunnskap ligg føre. Dette er viktige punkt å ta med i den vidare kommunestyredebatten.

Kristin Nåmdal var kristisk til prosessen frå NVE. Opplever denne saka som krevjande for lokalpolitikarane. Saka har hatt politisk relevans undervegs, også i perioden kor det i utgangspunktet skulle vere faktainnhenting. Vil understreke at det i Modalen har vore ein god og ryddig debatt. Ordførar og varaordførar har saman utarbeida eit utkast som kommunestyret kan debattere.

Dokumentet vart delt ut til kommunestyret for gjennomlesing.

Ann-Jorunn Farestveit: Setningen "...heile område 18 B må skal takast ut av planen" bør strykast frå høyringsuttalen.

Liv-Anne Aanesen: Uttalen er grei, men litt "lunken". Det bør stå at i uttalen at analyseområde 18 B må takast ut av planen.

Sigmund Vikane: Viktig at ein i dag tek stilling Nasjonal ramme, ikkje lokal utbygging. Modalen kommunestyre bør uttrykke at me er nøgd med at kommunen er tatt ut av planen. Burde tatt med at friluftsvardiane er av nasjonal verdi. "Samla belastning" peiker på at det ikkje er rom for vidare utbygging. Uttrykket "til vitande" er eit dårleg uttrykk å nytte. Etterlyser uttalane til Masfjorden kommune og Gulen kommune i saksframlegget.

Ordførar: Til vitande-uttrykket var valt for å dempe mogleg konfliktnivå.

Kristin Nåmdal: Understrekar at begrepsbruken er for å bidra til å syne samstemmig uttale. Viktig å understreke at uttalen stettar at område 18 framleis skal vere ute av Nasjonal ramme.

Liv-Anne Aanesen: Kommunestyret bør tydeleggjere at Modalen kommune støttar høyringsutkast til Nasjonal ramme, når det gjeld at kommunen er utafor ramma.

Ordførar: Viser til at nasjonal ramme ikkje er tenleg, og kommunestyret bør difor ikkje støtte nasjonal ramme .

Kristin Nåmdal: Enig med ordførar i punktet over. Understrekar at det er tid til å vente når det gjeld vindkraftutbygging, og at nasjonal ramme vil kunne vere ein katalysator for vidare utbygging.

Sigmund Vikane: Kan vi vurdere del for del i uttalen, og sjå dette opp imot konklusjon (tekstformulering)? Ein må sikre seg at konsesjonshandsaminga som gjeld vindkraftutbygging må vere like kritisk/streng som for vasskraftutbygging.

Liv-Anne Aanesen: Ein nasjonal ramme kan bidra til heilskapleg nasjonal overblikk, det bør ikkje sjåast berre lokalt/regionalt. Ein kan framleis vere kritisk til innhald i høyringsutkastet.

Pause: drøfting av dokumentet med innkomne innspel.

Utkast (originalutkast m/ endringar) frå Samlingslista vart presentert. Det vart gjennomført prøverøysting og debatt knytt til endringaforslag i dokumentet.

Røysting endeleg framlegg til høyringsuttale: 11 stemmer for, 2 stemmer mot. Sigrun Almelid Birkeland og Ann-Jorunn Farestveit røysta mot.

KS - vedtak:

Modalen kommunestyre vedtar følgjande høyringsuttale til nasjonal ramme for vindkraft på land: Uttale frå Modalen kommunestyre til NVE sitt framlegg til nasjonal ramme for vindkraft på land, analyseområde 18, dagsett 1. april 2019.

Modalen kommune tar framlegget til nasjonal ramme for vindkraft på land til vitande, og støttar eksklusjonen av område 18-B, som ligg i Modalen kommune, frå planen. Eksklusjonen er grunngeve i at området har store friluftslivsverdier av nasjonal betydning.

Modalen kommune støttar Masfjorden kommune og Gulen kommune sine høyringsuttalaser. Dei gjenverande områda i analyseområde 18 kan heller ikkje reknast som konfliktfrie. Natur og friluftslivsverdier også i nabokommunane vil bli påverka av vindkraftutbygging. Det verker litt tilfeldig kven som er ekskludert og kven som er inkludert i analyseområde 18 i Nasjonal ramme for vindkraft. Omsynet til den samla belastninga på natur, biologisk mangfald og landskap meiner vi òg burde vere med i handsaminga av heile analyseområde 18.

Om den nasjonale ramma og prosessen

Medverknad

I prosessen fram til framlegget til nasjonal ramme har det vore avgrensa lokal medverknad, dette samstundes med at det synast å vere tverrpolitisk semje om at det skal leggjast stor vekt på lokalsamfunnet sitt syn i spørsmål om utbygging, jf. òg NVE si uttale i rapporten (s. 32) om miljø- og samfunnsinteresser: «[...] de konkrete virkningene av vindkraftverk for miljø- og samfunnsinteresser avhenger i stor grad av lokale forhold.»)

Det ville vore rett å legge framlegg til eigna områder for vindkraft fram for kommunane på eit tidlegast mogleg stadium i prosessen med nasjonal ramme. Vi meiner at i arbeidet med nasjonal ramme har ein valt ein motsett metode ved å be om uttale først når OED handsamar saka.

Kva funksjon og rolle skal nasjonal ramme ha?

Modalen kommune meiner at vindkraftutbygging bør vurderast etter grundige og ordinære konsesjonsprosesser, basert på konkrete lokaliteter og avveging av interesser. Dagens konsesjonsprosesser må endrast slik at dei følgjer alminnelige konsesjonsrettslege prinsipp, der det er dei endelege utbyggingsplanane som vert konsekvensutgreiinga og sendt til høyring. Slik sett meiner Modalen kommune at sjølve rammeplanen har ein svakheit i at det verkar uklart kva som er formålet, når den og argumenter for at dette ikkje skal gje konkrete føringar for NVE si behandling av konsesjonssøknader.

Det kan framleis søkjast om bygging av vindkraftverk utanom rammeplanen, også i område som er ekskludert med fagleg grunngjeving. Det kan føre til mykje ressursbruk både i direktoratet og i lokalsamfunna, noko som ikkje er i tråd med regjeringa sitt mål om ein meir effektiv behandling av konsesjonssøknader for vindkraftprosjekt i framtida.

Slik den ligg føre i dag meiner Modalen kommune at framlegget til nasjonal ramme for vindkraft på land har store svakheiter. Den vil m.a. medføre unødig press på dei områda som er med i planen.

Vedlegg:

Nasjonale ramme for vindkraft 2019 - Analyseområde 18

Høringsbrev nasjonal ramme for vindkraft